

XXIII TAVALINE PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine Tr 9:13-19)

Lugemine Saalomoni Tarkuseraamatust:

Missugune inimene suudab ära mõista Jumala kavatsused, või kes oskab aru saada, mida tahab Jumal. Surelike mõtlemised on haprad ja meie mõtted käivad eksiteed; sest kõdunemisele määratud ihu lasub raskesti hinge peal ning maine eluase koormab vaimu, nii et sel on palju muret. Vaevu suudame haarata sedagi, mis maa peal, raskustega leiame selle, mis on meie käeulatuses. Kes aga suudaks ära mõista seda, mis on taevas. Kes oskaks ära tunda sinu tahet, kui sina ei kingiks tarkust ega lähetaks ülalt oma Vaimu. Nii said sirgeks nende teed, kes maa peal elavad, ja inimesed õppisid mõistma, mis on sinule meelepärane, ning pääsesid tarkuse abil.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 90:3-4. 5-6. 12-13. 14.17 R:14)

R: Issand, sina oled meie varjupaik põlvest põlve.

Sina lased inimesel taas põrmuks saada

ja ütled: pöörduge tagasi, teie, inimeselapsed!

Sest tuhat aastat on sinu silmis nagu eilne päev, kui see on möödunud
ja nagu vahikord öösel.

R:

Sina uhud nad ära ja unenäoks nad saavad,

nagu rohi, mis hommikul haljendab –

hommikul see õitseb ja hällib,

õhtuks see närtsib ja kuivab.

R:

Õpeta meid arvestama oma päevi,

et me saaksime targa südame.

Pöördu tagasi, Issand, miks viibid nii kaua?

Ja ole armuline oma sulaste vastu.

R:

Täida meid hommikul oma heldusega,

siis me hõiskame ja oleme rõõmsad kogu eluaja.

Tulgu Issanda, meie Jumala arm meie üle,

meie kätetööl lase korda minna, korda minna lase me kätetööl.

R:

(Teine lugemine Fm 9b-10.12-17)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast Fileemonile:

Mina, Paulus, olen vana mees, kes Kristuse pärast vangis istub; ja ma palun sind oma lapse Onesimose pärast, kelle isaks ma olen saanud vangipõlves. Ma saadan ta sinu juurde tagasi, tema – see tähendab mu enda südame. Ma oleksin meeleldi tahtnud, et ta minu juurde jääks ja kannaks sinu asemel minu eest hoolt, nii kaua kui ma evangeeliumi pärast vangis olen. Aga ilma sinu nõusolekuta ei taha ma teha midagi, et sinu hea tegu poleks sunnitud, vaid vabatahtlik. Ometi oli ta just sellepärast mõneks ajaks sinu juurest ära, et sa saaksid ta tagasi igaveseks, ja nüüd mitte enam orjana, vaid ülemana orjast – armsa vennana. Minu jaoks ta on juba vend, ja kui palju enam sinu jaoks – nii inimesena kui Issanda ees. Niisiis, kui sa mind oma vennaks pead, siis võta teda vastu nagu mind ennast.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 8:12)

Halleluuja. Nii ütleb Issand: mina olen maailma valgus,

kes minu järel käib, sellel on eluvalgus. Halleluuja.

(Evangeelium Lk 14:25-33)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Sel ajal käisid paljud inimesed Jeesuse järel, aga tema pöördus nende poole ja ütles: “Kui keegi tuleb minu juurde, aga ei vihka oma isa ja ema, naist ja lapsi, õdesid ja vendi ning lisaks veel oma elu, see ei saa olla mu jünger. Kes ei kanna oma risti ega käi minu järel, see ei saa olla mu jünger. Sest kes teie seast, kui ta tahab torni ehitada, ei istu enne ega arva kulusid kokku, kas tal ikka on küllalt vara selleks, et toime tulla. Muidu võib juhtuda, et kui ta aluse on valmis teinud aga ei suuda lõpetada, hakkavad need, kes seda näevad, teda pilkama ja ütlema: “See mees hakkas ehitama, aga ei tulnud toime.”

Või kui keegi kuningas läheb sõtta teise kuninga vastu, eks istu ta siis enne ja pea nõu, kas ta ikka suudab kümne tuhande mehega seista selle kuninga vastu, kes kahekümne tuhandega teda vallutama

tuleb? Ja kui ta arvab, et ei saa hakkama, eks ta läkita siis, kui vaenlane on alles kaugel, oma saadikud tema käest küsima, mis tingimustel ta võiks rahu sõlmida. Nõnda ka igaüks teie seast, kes ei jäta maha kõike, mis talle kuulub, ei saa olla minu jünger.”

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, “meie” oleme “meie” – “meie”, katoliiklased, “meie”, luterlased, “meie”, eestlased või “meie”, kes iganes. Aga kui keegi ei ole juhtumisi katoliiklane, siis pole ta enam “meie”, vaid “nemad”, ja luterlaste jaoks on katoliiklased “nemad”. Samuti, kui keegi juhtub olema geenide poolest vähemalt mingis osas kas soomlane, venelane, rootslane või mõnest muust rahvusest, siis seda vähem on ta “meiem” ja seda enam “nemadim”.

Huvitav oleks siiski Jeesuse käest küsida, kes on temale “meie”, ja kes on “nemad”. Kahjuks ei saa me siin maailmas teada, kas meie ka tema “meiede” hulka kuulume? Kuid lohutav on siiski teadmine, et me ei pea Jeesuse pärast muretsema – küll tema ikka viimisel kohtupäeval kõik omad ära tunneb. Meil jääb üle vaid kahetseda oma patte...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, kuidas see “meiest” “nendeks” muutumine kujuneb? Selgitagem seda näite varal.

Olid kord kaks naaberküla, mis asusid sama jõekese kallastel. Pikka aega olid need külad omavahel ikka hästi läbi saanud, aga mida suuremaks asustus kasvas, seda rohkem vajasis nende põllud vett. Kahtlemata oli siis paremas seisus see küla, mis asus ülesvoolu, ning nemad hakkasidki üha rohkem vett jõest oma põldudele juhtima, nii et allavoolu jäänud küla põldude jaoks niiskust enam ei jätkunud.

Kuidas seda olukorda nüüd lahendada? Valida on üldiselt kahe võimaluse vahel: külad peavad kas omavahel sõda pidama, nii et üleliigsed inimesed lüüakse maha ja vajalik põllupindala seega väheneb; või siis tuleb osadel inimestel targu lahkuda ja kuhugi mujale elama asuda. Siis on ehk jälle rahu, aga paraku suurt sõprust enam ei ole: on “meie” ja on “nemad” – see tüli jääb mõlema küla rahva pärimusse alaliseks.

Sarnastel alustel on inimkonna ajalugu ikka kulgenud. Ka ilma kurja tahteta tekib kusagil jälle jagunemine “meieks” ja “nendeks”. Suurel rahval on ikka kiusatus enda naabruses elavat väiksemat rahvast tülika kirbuna laiaks litsuda, ja väike rahvas peab aina mõtlema, kas tal on oma kümne

tuhandega üldse võimalust kasvõi mingikski kokkuleppeks sellega, kes teda saja tuhandega vallutama tuleb.

Jeesuse eluajal olid juudid väike rahvas, võõra võimu all. Nemad said hästi aru, mida tähendas võitlus ülivõimsate vastastega ja missuguseid ahelreaktsioone see põhjustas. Lapsesuu küsis ju ikka oma isalt: issi, miks roomlased meid kiusavad, miks nad koju ei lähe? Naised tundsid hirmu pere toimetuleku pärast ning palusid oma abikaasadel okupantidega paremini läbi saada, sest siis oleks nende lastel parem ja turvalisem elu. Lõpuks pidid ka mehed tunnistama, et nende pistodarünnakud roomlaste vastu tõid kaasa ainult suuremad karistused nende oma rahvuskaaslastele.

Seistes silmitsi paljude lahendamatu ülesannetega, peab inimene sageli jätma maha kõik, mis tal on, ja ta hakkab vihkama kõike – lõpuks vihkama ka oma lähedasi ja oma elu. Ja siis... ja siis tuleb välja, et just siis me olemegi Jeesuse jüngrid...

Armsad õed ja vennad, üks mu tuttav kirjeldas mulle oma vestlust ühe venelasega, kes tundepuhangus talle kõigest südamest ütles: “дорогой друг мой, какаяж там Эстония, Латвия, Литва – это же ведь всё Россия!... Mu armas sõber, no mis Eesti, Läti või Leedu – see on ju kõik Venemaa...” Need sõnad tulid siirast südamest, et mõistmatule selgitada, kuidas õnn tuleks jäädavalt naabrite – ja miks mitte kogu maailma rahvaste – õuele seeläbi, kui neist kõigist saaksid venelased... Наши! “Meie omad”, mitte enam “nemad” ja “võõrad”.

Me kõik oleme teatud määral oma kasvatuse, hariduse ja keskkonna produktid. Aga me peame olema ka meie ise – inimesed, kes mõtlevad, kes otsustavad, kes võtavad vastutuse. Jumala tõde on ülem kui selle maailma väärtushinnangud ja need lahendamatud konfliktid, mis meist surres siia maha jäävad.

Selles elus peame armastusest Jumala vastu suutma käituda mõistlikult, et me saaksime oma elutöö valmis ehitada nendest kividest, mis meil on reaalselt olemas – elutöö, mille kohta saame öelda, et meie oleme teinud oma parima... Aamen.